

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi valtion erityisrahoitustoiminnasta ja sen järjestämisestä sekä siihen liittyviksi laeiksi (HE 64/2025 vp)

Kiitämme mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä koskien Finnvera Oyj:n lainsäädännön kokonaisuudistusta. Pidämme Finnveraa koskevaa kokonaislainsäädäntöuudistusta erittäin tervetulleena hankkeena.

Finnveralla on tärkeä rooli Suomen yrityksille sekä vienninrahoituspalveluiden tarjoajana että kotimaan pk- ja mittelstand-yrityskentän kasvu- ja uudistumisrahoituksen markkinapuutteiden täydentäjänä. Lakiuudistuksen avulla Finnveran tulee kyetä tarjoamaan yrityksille kilpailijamaiden tasoisia vienninrahoitusratkaisuja. Lisäksi Finnveran tulee kyetä täydentämään suomalaisten pk-yritysten kasvu- ja uudistumisrahoitusta markkinapuutteiden osalta.

Hallituksen esityksessä näitä tavoitteita tukevia positiivisia asioita ovat muun muassa:

- Finnveran lainsäädäntökokonaisuuden selkeä yksinkertaistuminen ja tiivistyminen, joka antaa yhtiölle mahdollisuuden reagoida toimintaympäristön muutoksiin nykyistä nopeammin ja joustavammin.
- Vienninedistämistehtävän tuominen vahvasti esiin yhtiön toiminnan tarkoituksessa, lakiuudistukselle hallitusohjelmassa asetetun tavoitteen mukaisesti.

Esitetyn lain sisällölliset seikat

1) Yhtiön valvonta

Esitetty valvontamalli oli aiemmin HE-luonnoksen perusteella sisällön ja vaikutusten osalta hyvin epäselvä. Nykyisessä esityksessä valvonnan määrittely on selkiytynyt. Koska valvontatapa kuitenkin eroaa merkittävästi kaikista keskeisistä verrokkimaista, tulee sen osalta varmistaa yhtiön elinkeinopoliittisen tehtävän huomiointi sekä varata riittävä siirtymäaika.

2) Kotimaan rahoitus

Esitämme huolestamme siitä, että pk-yritykset poistuvat lain tarkoituspykälästä. Lain vaikutuksia pk-yritysten rahoituksen kehittymiseen ja saatavuuteen tulee jatkoissa seurata systemaattisesti.

Lakiesityksen tausta-aineistossa (2.8. ja 4.4.1.) esitetään kotimaan rahoituksen osalta, että ”Finnveran ensisijainen rahoitusmuoto on takaus pankin tai muun rahoituslaitoksen myöntämään lainaan”. Tuemme tätä linjausta, mutta samalla kasvussa olevissa markkinapuutetilanteissa tulee varautua nykyistä merkittävämpään suorien luottojen käyttöön keskeisten verrokkimaiden ja kotimaan aiempien käytäntöjen tapaan. Samanaikaisesti tulisi kaikin tavoin pyrkiä keventämään hyvin raskaaksi kehittyntä finanssisääntelyä sekä EU:n että kansallisella tasolla, jotta pankki- ja muu yksityinen rahoitus olisi aina ensisijainen vaihtoehto yritysten rahoitustarpeiden kattamiseen.

Tällä hetkellä 38 prosenttia ulkoista rahoitusta hakevista ja/tai tarvitsevista pk-yrityksistä kokee rahoituksen saatavuushaasteita (TEM, PK-barometri, kevät 2025), jotka aiheutuvat mm. tiukentuneesta finanssisäätelystä. Keväällä 2021 vastaava luku oli 25 prosenttia. Haaste korostuu etenkin kasvavissa ja kansainvälistyvissä pk-yrityksissä, eli talouskasvun kannalta keskeisissä toimijoissa. TEM:n teettämässä ulkoisessa arviointiraportissa (2024) Finnveran kotimaan riskinottoprofiili määritetään konservatiiviseksi verrokkimaihin nähden. Tilannetta voidaan kohentaa arvioimalla Finnveran suorien luottojen merkittävämpää hyödyntämistä takausten rinnalla siltä osin, kuin takauksilla ei kyetä tilannetta ratkaisemaan. Markkinapuutetilanteita ratkaisevien suorien luottojen osuus on Finnveran kotimaan kokonaisrahoituksessa laskenut koronaa edeltävästä 27 prosentin tasosta nykyiseen 12 prosenttiin (2024), vaikka samaan aikaan finanssisäätely on edelleen kiristynyt.

Samoin näemme, että mahdollisten tulevien vakavien markkinahäiriötilanteiden varalle tulee kehittää edelleen suunnitelmallisuutta ja toimintamalleja, joilla kyetään tarvittaessa reagoimaan markkinahäiriötilanteeseen nopeasti ja turvaamaan näin yritysrahoitusmarkkinoiden toimivuus.

3) Lisäkustannusten vaikutukset kilpailukykyyn

Uskomme, että Finnveran toiminnan kustannustaso tulee tämän lakiuudistuksen seurauksena kasvamaan. Näitä vaikutuksia ei ole arvioitu perusteellisesti osana lakiesitystä. Tästä syystä lakiuudistuksen vaikutukset Finnveran toimintaan ja kansainväliseen kilpailukykyyn jäävät epäselviksi. Muutosten ei kuitenkaan tule nostaa rahoitushankkeiden kustannustasoa viejä- ja pk-yritysten kilpailukyvyn kannalta kestävämmälle tasolle.

Yhteenveto

Finnveran kokonaislainsäädäntöuudistus on hankkeena erittäin tarpeellinen ja perusteltu. Toivomme, että Finnveran valvonnan toteutuksessa kiinnitetään erityistä huomiota sen sisältöön, yhtiön elinkeinopoliittisen roolin säilyttämiseen sekä vaikutusten seurantaan.

Uuden Finnvera-lain tulee antaa Suomen vientiteollisuudelle mahdollisuus saada Finnveralta kansainvälisesti kilpailukykyistä vienninrahoitusta. Suomalaiset pk-yritykset taas tarvitsevat kiristyneen finanssisäätelyn tuloksena syntynyttä markkinapuutteiden täydentämiseen keskittyvää kotimaan kasvu- ja kansainvälistymisrahoitusta.

Onnistuessaan Finnveran kokonaislainsäädäntöuudistus luo hyvät edellytykset Suomen kasvun ja kilpailukyvyn edistämiseksi.

Lisätiedot:

Petri Vuorio
Johtaja, Yrittäjyys ja kv. kauppa
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
puh. 050 323 2979
petri.vuorio@ek.fi

Tommi Toivola
Johtaja, Hallinto
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
puh. 050 572 2231
tommi.toivola@ek.fi